

Bet. o. lovf. vedr. ophold i bestemte ejendomme

Til lovforslag nr. L 22. Betænkning afgivet af Retsudvalget den 8. oktober 1996

Betænkning

over

Forslag til lov om forbud mod ophold i bestemte ejendomme

Udvalget har behandlet lovforslaget i nogle møder og har herunder stillet spørgsmål til justitsministeren og statsministeren, som disse har besvaret skriftligt og mundtligt. Nogle af udvalgets spørgsmål og justitsministerens svar herpå er optrykt som bilag til betænkningen.

Endvidere har udvalget modtaget skriftlige og mundtlige henvendelser fra:

Det Danske Center for Menneskerettigheder,

Grundejerforeningen Sønderlund, I/S Sønderlundsparken, repræsentanter for, Initiativgruppen mod Rockerborgen i Polensgade,

Landsbyforeningerne i Ringsted Kommune, Meyersahm, Krister, Karlslunde, Titanparken, afdelingsbestyrelsen og Tudvad, Peter.

Udvalget har endvidere afholdt en høring, hvor en række sagkyndige svarede på spørgsmål fra udvalget om lovforslaget.

Der er af justitsministeren stillet ændringsforslag, hvorom henvises til de ledsagende bemærkninger.

Et flertal (udvalget med undtagelse af Enhedslistens medlem) ønsker at understrege, at hensigten med det foreliggende lovforslag er at yde beskyttelse til og dermed øge trygheden hos de borgere, som bor i kvarterer, hvor der er placeret rockertilholdssteder. Forslaget er derimod ikke et led i den egentlige bekæmpelse af rockerkriminalitet. Til dette formål kræves andre midler. I denne forbindelse har flertallet noteret sig justitsministerens tilsagn om, at han

vil tage drøftelser med Folketingets partier om de kommende initiativer, som på et senere tidspunkt vil komme til behandling i Folketinget.

Flertallet har noteret sig de svar, som blev afgivet af eksperterne på den nævnte høring, herunder at det store flertal af eksperterne gav udtryk for, at som lovforslaget er udformet, er det ikke i strid med nogen bestemmelse i grundloven, i de menneskerettighedskonventioner, som Danmark er tilknyttet, eller i væsentlige retsprincipper.

Høringen gav anledning til nøje overvejelse i udvalget og en række ændringsforslag, som nu er stillet af justitsministeren.

Udvalget har drøftet spørgsmålet om klageadgang, herunder også det svar, som blev givet på høringen, at man kan tænke sig, at loven muligvis bliver administreret på en måde, som kan give problemer i forhold til grundloven. I den forbindelse har flertallet noteret sig, at det også blev understreget, at det, såfremt sådanne problemer måtte opstå, må være domstolenes opgave at håndtere dem.

Justitsministeren har i forbindelse med drøftelser om klageadgang oplyst, at den person, over for hvem der udstedes et individuelt forbud, har flere midler til sin rådighed med henblik på at få prøvet, om forbudet er gyldigt.

Den pågældende kan efter reglerne om administrativ rekurs påklage afgørelsen til Justitsministeriet. Giver Justitsministeriet ikke den pågældende medhold, kan spørgsmålet om forbudets gyldighed indbringes for Folketingets Ombudsmand.

Den pågældende vil også kunne få prøvet spørgsmålet om forbudets gyldighed af domstolene, jf. grundlovens § 63. En sag mod Ju-

stitsministeriet vedrørende forbudets gyldighed skal anlægges ved landsretten, medmindre parterne vedtager, at sagen behandles ved byretten, jf. retsplejelovens § 225.

Flertallet har i denne forbindelse noteret sig justitsministerens tilsagn om, at man i nogle sager, der er egnede til mere generelt at belyse lovens anvendelsesområde m.v., vil være indstillet på at give fri proces til domstolsprøvelse, selv om den person, forbudet er udstedt over for, ikke opfylder de økonomiske betingelser for fri proces, jf. retsplejelovens § 331 om fri proces bl.a. i sager af principiel karakter eller af almindelig offentlig interesse.

Spørgsmålet om forbudets gyldighed kan endvidere prøves i forbindelse med en straffesag vedrørende overtrædelse af forbudet.

En del af flertallet (Venstres, Det Konservative Folkepartis, Fremskridtspartiets og Dansk Folkepartis medlemmer af udvalget) ønsker at understrege, at dette lovforslag alene hjælper de beboere, som bor eller opholder sig i nærheden af rockertilholdssteder, men på ingen måde tager fat i det afgørende spørgsmål om bekæmpelse af rockernes omfattende og hensynsløse kriminalitet.

Flertallet ønsker derfor at understrege, at en effektiv bekæmpelse af rockernes og andres alvorlige kriminalitet bl.a. kræver, at beslutningsforslagene B 10 (forslag til folketingsbeslutning om bekæmpelse af organiseret kriminalitet og rockerkriminalitet) (af Helge Adam Møller (KF) og Birthe Rønn Hornbech (V) m.fl.), hvis indhold første gang blev drøftet i Folketinget den 15. maj 1995 (F 45), og B 11 (forslag til folketingsbeslutning om en mere effektiv afsoning i fængsler og arresthuse og oprettelse af fængsler for stærke fanger) (af Birthe Rønn Hornbech (V) og Helge Adam Møller (KF) m.fl.) straks vedtages.

Et mindretal inden for denne del af flertallet (Det Konservative Folkepartis og Dansk Folkepartis medlemmer af udvalget) finder endvidere, at justitsministeren nu, som øverst ansvarlig for anklagemyndigheden, bør anvende grundlovens § 78 til at forbyde/opløse de to rockerorganisationer Hells Angels og Bandidos.

At disse to foreninger/organisationer »virker ved eller søger at nå deres mål ved vold«, fremgår klart af justitsministerens egne bemærkninger til lovforslaget. Her fastslås det, at

der i øjeblikket føres en rockerkrig mellem Hells Angels og Bandidos.

Det anføres endvidere, at disse foreninger/organisationer i deres indbyrdes krig anvender raketter, automatvåben og bomber. Endelig anføres det, at de allerede har begået drab og adskillige drabsforsøg.

Når dette sammenholdes med foreningernes tidligere kriminelle aktiviteter, herunder de talrige voldsdomme, som de enkelte medlemmer er idømt, forekommer det mindretallet at være helt evident, at det er justitsministerens ret og pligt at anvende grundlovens § 78 over for Hells Angels og Bandidos.

Herefter indstiller et *flertal* (Socialdemokratiets, Det Konservative Folkepartis, Det Radikale Venstres, Fremskridtspartiets, Centrum-Demokraternes og Dansk Folkepartis medlemmer af udvalget) lovforslaget til *vedtagelse* med de af justitsministeren stillede ændringsforslag.

Et mindretal inden for flertallet (Fremskridtspartiets medlem af udvalget) tilføjer: Regeringen skal ikke have utak for dette lovforslag. Det er imidlertid utroligt, at regeringen og regeringspartierne først kan drives til handling, når rockerkrigen har udviklet sig til regulære kampe med brug af tunge militære våben. Hvis regeringen for år tilbage havde medvirket til at få givet politi og anklagemyndighed de fornødne lovhjemler, så kunne man måske have undgået en række af de voldsomme oplevelser med bombesprængninger, raketangreb m.v., som rockerkrigen har betydet på det seneste. Alt for længe har regeringen været optaget af at snakke uden om, når der i den offentlige debat er blevet krævet handling, og når oppositionspartier har fremsat forslag.

Rockerne har drevet gæk med myndighederne gennem systematisk at klage over politiets handlinger over for rockerne. Rockerne har i flere kommuner fået lokaler stillet til rådighed, finansieret af skatteyderne. Rockerne har udnyttet det forhold, at regeringen ikke har udvist tilstrækkelig handlekraft og mod til at få rockernes kriminelle fremfærd bremset. Rockerne har finansieret deres virke af økonomiske midler, hvis baggrund skattemyndighederne ikke tilstrækkeligt håndfast har søgt afdækket. Rockerne har i deres bygninger haft en adfærd, som ville være blevet stoppet af myndighederne, såfremt det havde været en smedeme-

sters eller en automekanikers værk. Folketingets flertal og regeringen bærer derfor et tungt ansvar for, at Danmark gennem det seneste halve år har oplevet en rockerkrig. Det er i den forbindelse alene held og tilfældigheder, som har forhindret død eller lemlæstelse af andre borgere. Bilbomber på parkeringspladser og brug af tunge militære våben kunne meget let have kostet mange borgere livet eller lemlæstelse.

Regeringens lovforslag vil ikke bringe rockerkrigen til afslutning. Nu gives politiet blot et redskab til at forhindre samling af rockere i bestemte bygninger eller på pladser med henblik på at beskytte andre borgere mod at blive indblandet i rockernes krigshandlinger. Loven må følges op af andre redskaber til politi og anklagemyndighed, således at en regulær opløsning af rockergrupperne kan finde sted og således, at deres kriminelle adfærd kan bringes til ophør. Fremskridtspartiet er i den forbindelse indstillet på at støtte alle gode forslag i retning af at få rockernes virke standset.

Dette lovforslag kan give anledning til problemer, hvis lovlydige borgere ved uheld eller sløsethed hos politiet kommer til at blive berørt uden grund. I den forbindelse er Fremskridtspartiet tilfreds med, at der ved ændringsforslag sker en indskrænkning af lovens virkeområde. Fremskridtspartiet er også tilfreds med, at det i betænkningen bliver fastslået, at borgere, som ubegrundet rammes af loven, kan få deres sag prøvet. Fremskridtspartiet havde gerne set en hurtigere og mere direkte prøvning ved domstolene, men har forstået, at rockerne og deres advokater vil kunne misbruge en sådan adgang og overfylde systemet med sager og klager. Det lægges derfor i hænderne på Justitsministeriet at værne om de borgere, som uberettiget måtte blive involveret.

En række spørgsmål og svar er ønsket optrykt som bilag til betænkningen. Heri er der svar fra justitsministeren, som lægger en klar ansvarsplacering af lovens administration på justitsministerens skuldre.

Fremskridtspartiet håber, dette lille bidrag kan være med til at få taget toppen af rockerkrigen, og at et flertal i Folketinget vil være indstillet på gennem yderligere lovgivning at medvirke til at få rockerkrigen standset definitivt.

Et *mindretal* (Venstres medlemmer af udvalget) vil redegøre for sin stilling til lovforslaget

ved 3. behandling, men vil stemme for de stillede ændringsforslag.

Et *andet mindretal* (Socialistisk Folkepartis medlem af udvalget) vil redegøre for sin stilling til lovforslaget ved 3. behandling, men vil stemme for de stillede ændringsforslag og tilføjer: »Den store nordiske rockerkrig« er over os. Det kaldes den, og det giver jo et klart signal om, at den har eksisteret i lang tid. I for lang tid. Alligevel har man fra regeringens side ikke taget den alvorligt nok til at sikre tid til den seriøse samtale, der er en absolut nødvendig forudsætning for at nå frem til brugbare initiativer til at bringe krigen til ophør.

I stedet har den involveret almindelige menneskers dagligdag og udsat dem for fare, ja endog livsfare.

Regeringen valgte at præsentere Folketinget for et hastigt udarbejdet lovforslag, som på mange måder viste sig at være mangelfuldt.

Denne mangelfuldhed kom tydeligt frem på en høring afholdt på Socialistisk Folkepartis initiativ. Justitsministeren skal dog have ros for, at reaktionerne fra høringen nu for en stor dels vedkommende er omsat til ændringsforslag.

Mindretallet vil dog gerne understrege, at selv om ændringsforslagene imødekommer store dele af indvendingerne, så er der stadig den bekymring, som også flere eksperter gav udtryk for, at selve administrationen af loven kan give anledning til konflikter med grundloven, den europæiske menneskerettighedskonvention og almindelige retsprincipper. Den slags konflikter er ubærlige for Danmark, der gerne vil fremstå som et land, der altid forsværer disse grundlæggende rettigheder. Samtidig kan konflikterne flytte blikket væk fra et dybt alvorligt ønske om at undgå, at panserværnsraketter flyver om ørene på almindelige mennesker, idet flere debattører vil bruge al opmærksomheden på disse bekymringer. Mindretallet finder det derfor uforståeligt, at justitsministeren ikke foretrækker at udarbejde modeller for en reel domstolskontrol af lovens anvendelse.

Ministerens indvending er, at systemet vil sande til på grund af individuelle klager over forbud, en indvending, som mindretallet kan have en vis forståelse for. Mindretallet mener dog, at det burde være muligt at finde frem til former, der kan imødekomme ønsket om domstolskontrol, ihvertfald med den kollektive forbudsbestemmelse i § 1, stk. 2, uden at der bli-

ver tale om et stort antal sager som ren chikane.

På den anden side er mindretallet opmærksom på, at en intensiv domstolskontrol vil udelukke ombudsmanden fra at kontrollere politikets brug af loven. Mindretallet vil derfor inden 2. behandling af lovforslaget søge opklaret, hvorledes man kan sikre en reel behandling af klagesager gennem Justitsministeriet og udtalelser fra Folketingets Ombudsmand, som ikke tidsmæssigt gør en klage illusorisk.

Sidst men ikke mindst ønsker mindretallet at fastslå, at dette lovforslag ikke standser yderligere »krig«. Og forslaget kan på ingen måde stå alene, hvis man skal standse den kriminalitet, der eksisterer i de involverede grupperinger. Hertil kræves, at man finder frem til mæglings-/konfliktløsningsmodeller, som bl.a. er foreslået af beboergruppen i Polensgade i København, men det har underligt nok ikke været et ønske hos udvalgets flertal.

Også andre tiltag er nødvendige. F.eks. en skærpelse af straffen for ulovlig våbenbesiddelse og lettere adgang til brug af planlovgivningen og miljølovgivningen (burde en »rockerborg« ikke kunne sammenlignes med farlige virksomheder, der skal have godkendelse, før de kan etableres?).

Mindretallet stiller sig derfor uforstående over for regeringens afvisning af en grundig og alsidig behandling af de forslag, der er bebudet om rockerkriminalitet, før de bliver fremsat i Folketinget. Men det er stadig mindretallets håb, at Retsudvalget vil give sig god tid til en omhyggelig udvalgsbehandling af de bebudede forslag, blandt andet ved at benytte de gode erfaringer fra den nyligt overståede høring til at afholde en tilsvarende om de kommende forslag.

Et tredje mindretal (Enhedslistens medlem af udvalget) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling, vil stemme for ændringsforslag nr. 2 og 3 og vil redegøre for sin stilling til ændringsforslag nr. 1 ved lovforslagets 2. behandling.

Enhedslisten finder det grundlæggende forkert, at der indføres et princip, som bygger på, at der gribes ind over for den part, der udsættes for truslen om et angreb, og ikke over for den, som formodes at ville gennemføre angrebet. Dette er en principiel opfattelse, uanset hvad man i øvrigt mener om de stridende rockergrupper og deres adfærd.

I den konkrete lovtekst er de to parter ganske vist specificeret og karakteriseret således, at netop denne lov tager sigte på kun at blive brugt i sager om vold mellem rockergrupper. Men efter Enhedslistens opfattelse er det principielt forkert og dybt kritisabelt at indføre et sådant princip, som konkret lovgivning så bygges op over.

Enhedslisten ønsker ikke at medvirke til, at dette princip indføres, da det efter partiets opfattelse vil få retssikkerhedsmæssigt meget problematiske virkninger på længere sigt, og fordi en vedtagelse af dette princip vil skabe grundlag for en præcedens, som partiet ikke ønsker skal være gældende. Desuden opfatter Enhedslisten lovinitiativet som en særlov, hvor der gives politiet ret vide beføjelser til at fortolke, hvem der er omfattet. Dette svækker en fundamental retssikkerhed, som Enhedslisten ikke ønsker undergravet ved en sådan særlovgivning.

Der skal ikke herske tvivl om, at Enhedslisten deler den afsky over rockernes adfærd, som naboer og andre, der har direkte kendskab til disse grupper, har givet udtryk for. Men Enhedslisten tror ganske enkelt ikke på, at forslaget vil have den ønskede virkning. Forslaget sigter på at skabe tryghed for naboerne til rockerborgene ved at tømme disse for mulige angrebsmål. Selv om det måske skaber tryghed for de umiddelbare naboer omkring de nuværende borge, så vil en sådan tømning blot føre til, at der opstår andre mål for angreb for eksempel der, hvor rockerne bor privat. Og naboerne disse steder kan derfor med rette kræve samme tryghed som naboerne til rockerborgene, hvilket næppe - antallet af rockere og deres tilhængere taget i betragtning - er muligt at etablere.

Derfor er dette lovforslag ikke bare ubrugeligt i praksis, men det er at stikke befolkningen blår i øjnene at foregive, at der nu er gjort noget effektivt for at beskytte uskyldige borgere. Det vil denne lov efter Enhedslistens opfattelse på ingen måde bidrage til.

I modsætning til hvad der må antages at være hensigten - nemlig at indlede en udvikling, hvor konflikten mellem rockerne indbyrdes reduceres og måske endda helt fjernes - frygter Enhedslisten, at dette lovforslag vil bidrage til ikke bare at fastholde modsætningerne mellem de stridende, men at det også kan bidrage til, at konflikterne vil inddrage helt nye grupper og udsætte disse, herunder også politiets per-

sonale, for fare på en måde, som vil kunne optrappe konflikten og ikke det modsatte.

Herudover er Enhedslisten imod lovforslaget, fordi det i sin nuværende form ikke indeholder muligheden for at få de tilhold, som politiet skønner skal udddeles til bestemte personer, automatisk prøvet ved domstolene. Enhedslisten finder, at det er en uhyre farlig udvikling, at der tildeles statens magtapparat sådanne beføjelser - ikke mindst når straffen for overtrædelse er så stor, som tilfældet er - uden at der i loven et indbygget en kontrol med denne magtudøvelse i form af domstolsprøvning.

I den forbindelse finder Enhedslisten, at de overvejelser, som Advokatrådets repræsentant på høringen i Folketinget den 7. oktober 1996, advokat Thomas Rørdam, gjorde sig om domstolsprøvelse af tilholdene, er vigtige. Han sagde: »..(det er) helt åbenbart, at initiativet har en sådan karakter, at det ikke er tilfredsstillende, at det er politiet med adgang til klage til Justitsministeriet, der alene skal kunne afgøre det her. Her skal der være en adgang til domstolsprøvelse, så domstolene kan vurdere, om betingelserne er opfyldt, og det kan gøres udmærket på en let og smertefri måde ved en prøvelse, som man kender inden for alle mulige andre områder, hvor man skal prøve forskellige straffeprocessuelle indgreb«.

Endvidere finder Enhedslisten, at hele lovens tilblivelse har været præget af forjagethed og lovsjusk. Alene det ret grundlæggende ændringsforslag, der fører afgrænsningen af lovens anvendelsesområde fra bemærkningerne ind i lovteksten, vidner om en uafklarethed fra regeringens side, der ikke svarer til det tempo, hvormed loven forceres igennem.

Ændringsforslag

Af *justitsministeren*, tiltrådt af et *flertal* (udvalget med undtagelse af EL):

Til § 1

1) Efter stk. 2 indsættes som nyt stykke:

»Stk. 3. Stk. 1 og 2 kan kun anvendes, såfremt det angreb, der er risiko for, må antages at være led i et gensidigt opgør mellem grupper af personer, hvor der på begge sider anvendes voldelige midler, herunder skydevåben og sprængstoffer.«

Stk. 3 og 4 bliver herefter stk. 4 og 5.

Af *justitsministeren*, tiltrådt af *udvalget*:

Til § 2

2) Paragraffen affattes således:

»§ 2. Forsættelig overtrædelse af forbud udstedt i medfør af § 1, stk. 1 og 2, straffes med fængsel indtil 2 år.«

Til § 4

3) Paragraffen affattes således:

»§ 4. Forslag om revision af loven fremsættes for Folketinget i folketingsåret 1997-98.«

Bemærkninger

Til nr. 1

Med ændringsforslaget præciseres lovens anvendelsesområde i selve lovteksten.

Som de faktiske forhold er i dag, er anvendelsesområdet for de foreslåede regler begrænset til medlemmer af rockergrupper eller personer med tilknytning hertil.

Skulle andre grupper begynde at bekæmpe hinanden på den samme voldsomme måde, vil reglerne også kunne finde anvendelse over for disse grupper.

Reglerne vil derimod ikke kunne anvendes i forhold til f.eks. foreninger eller grupper, der ikke selv må antages at bruge voldelige midler. Dette gælder, selv om det må befrygtes, at andre grupper vil forsøge med voldelige midler at angribe den pågældende forening eller gruppe. I disse tilfælde er der ikke tale om et »gensidigt opgør«.

Til nr. 2

Ændringsforslaget går ud på, at kun forsættelig og ikke uagtsom overtrædelse af loven er strafbar.

Til nr. 3

Med ændringsforslaget fremrykkes tidspunktet for forslag om revision af loven til folketingsåret 1997-98.

I forbindelse med forslaget om revision af loven vil Justitsministeriet give en redegørelse for erfaringerne med og anvendelse af loven i praksis.

Dorte Bennedsen (S) Erling Christensen (S) Holger Graversen (S) Per Kaalund (S)

Lissa Mathiasen (S) Margrete Auken (SF) nfm. Bjørn Elmquist (RV) fmd.

Helge Bo Jensen (EL) Arne Melchior (CD) Birthe Rønn Hornbech (V)

Inge Dahl-Sørensen (V) Svend Aage Jensby (V) Erling Oxdam (V)

Helge Adam Møller (KF) John Vinther (KF) Pia Kjærsgaard (DF) Kim Behnke (FP)

Bilag

Nogle af udvalgets spørgsmål til justitsministeren og dennes svar herpå

Spørgsmål nr. 1:

Af bemærkningerne til lovforslaget, side 2, 2. spalte, under pkt. 2.1. og af fremsættelsen fremgår, at loven, således som forholdene er i dag, alene kan finde anvendelse over for rockergrupper og personer med tilknytning hertil. Hvorfor fremgår det da ikke direkte af lovtæksten?

Svar:

Når betegnelsen rocker ikke er nævnt i selve lovtæksten til afgrænsning af lovens anvendelsesområde, skyldes det navnlig, at den foreslåede lov ikke er begrænset til rockergrupper og personer med tilknytning hertil.

Som det fremgår af lovforslagets bemærkninger (pkt. 2.1. og 4.2.), vil loven også kunne anvendes over for andre persongrupper, såfremt de pågældende grupper på samme måde som rockergrupperne må antages at være involveret i indbyrdes (gensidigt) opgør, hvor der på begge sider anvendes våben, sprængstoffer m.v., der er til fare for naboer og andre, der færdes i nærheden af de pågældende ejendomme.

En sådan situation foreligger ikke i dag for andre gruppers vedkommende. Men skulle andre grupper begynde at bekæmpe hinanden på den samme voldsomme måde, vil reglerne også kunne anvendes over for sådanne andre grupper.

Der henvises i øvrigt til besvarelsen af spørgsmål nr. 2.

Spørgsmål nr. 2:

Hvad i den foreslåede lovtækt forhindrer, at loven også bliver brugt til at rydde andre miljøer m.v., hvori anvendelsen af vold er kendt, eksempelvis autonome miljøer, nazistgrupper, der angribes af autonome, og situationer med konfrontationer på Christiania og sammenstød mellem kurdere og tyrkere? Hvordan skal de udøvende myndigheder afgrænse indsatsen til kun at omfatte rockermiljøet, når det ikke fremgår af lovtæksten?

Svar:

I de almindelige bemærkninger til lovforslaget er det under pkt. 2.1. og 4.1. anført, at anvendelsesområdet for de foreslåede regler, således som forholdene er i dag, er begrænset til medlemmer af rockergrupper og personer med tilknytning hertil.

Over for andre persongrupper vil reglerne kun kunne bringes i anvendelse, såfremt de pågældende grupper på samme måde som rockergrupperne må antages at være involveret i indbyrdes (gensidigt) opgør, hvor der på begge sider anvendes våben, sprængstoffer m.v., der er til fare for naboer og andre, der færdes i nærheden af de pågældende ejendomme.

Det er udtrykkeligt anført, at reglerne ikke vil kunne anvendes i forhold til f.eks. foreninger eller grupper, selv om det må befrygtes, at andre grupper vil forsøge med voldelige midler at forhindre afholdelsen af den pågældende forenings eller gruppes aktiviteter.

Lovens regler vil af politiet og Justitsministeriet blive administreret i overensstemmelse hermed. Justitsministeriet finder ikke, at det vil være påkrævet med en udtrykkelig bestemmelse herom i selve lovtæksten.

Det bemærkes i den forbindelse, at loven ikke indebærer et forbud, som de pågældende uden videre skal efterkomme. Der er tale om at give politiet hjemmel til at udstede forbud. Der er derfor ikke på samme måde, som hvis der var tale om et forbud, der umiddelbart fulgte af selve loven, behov for at angive den nævnte begrænsning for lovens anvendelsesområde i selve lovtæksten.

Spørgsmål nr. 3:

Hvis der foretages anmeldelse fra en borger om uroligheder, kriminalitet, vold m.v. fra et af de under foregående spørgsmål nævnte miljøer, hvordan kan politimyndigheden da afslå at anvende denne lov?

Svar:

Politiet kan kun anvende loven under de be-

tingelser, der er nævnt under besvarelsen af spørgsmål nr. 1 og 2 og beskrevet i lovforslagets bemærkninger.

Spørgsmål nr. 9:

Hvilke garantier kan ministeren give for, at loven ikke vil blive (mis)brugt mod andre befolkningsgrupper end rockere?

Svar:

Justitsministeriet vil sikre, at loven kun vil blive anvendt i tilfælde, der er beskrevet i lovforslagets bemærkninger og besvarelsen af spørgsmål nr. 1-3.

Spørgsmål nr. 34:

Er det retssikkerhedsmæssigt forsvarligt, at ofrene for et angreb bliver kriminaliseret og bortvist fra deres ejendom?

Svar:

Når der foreligger en overhængende fare for sprængning, kan der for at beskytte menneskers liv og helbred i henhold til den gældende lovgivning foretages evakuering og afspærring af området.

Det foreliggende lovforslag har til formål at skabe mulighed for, at der kan gribes ind i fareafværgende øjemed, selv om faren ikke er overhængende.

Udgangspunktet er selvsagt, at indsatsen i første række må rettes mod de mulige gerningsmænd til sådanne angreb. Der henvises herom til de almindelige bemærkninger til lovforslaget, pkt. 1.

Selv med en meget omfattende politiindsats har det imidlertid ikke været muligt at fjerne risikoen for angreb.

Det retspolitiske spørgsmål er derfor, om man skal acceptere dette, eller om der kan gøres noget andet, for at der her og nu kan gribes mere effektivt ind for at beskytte befolkningen mod at blive ofre i forbindelse med alvorlige og farlige angreb på de ejendomme, hvor rockerne holder til.

Besvarelsen af dette spørgsmål beror bl.a. på en afvejning af hensynet til de mulige modtagere af opholdsforbud over for hensynet til beskyttelsen af udenforstående, herunder navnlig dem, der bor og færdes i nærheden af tilholdsstederne.

Som det fremgår af besvarelsen af spørgsmål nr. 1-2, vil lovforslagets regler kun kunne finde

anvendelse over for persongrupper, der må antages at være involveret i indbyrdes (gensidigt) opgør, hvor der på begge sider anvendes våben, sprængstoffer m.v., der er til fare for naboer og andre, der færdes i nærheden af de pågældende ejendomme.

Når de pågældende grupper i den situation placerer sig i tæt beboede områder, er det fundet også retspolitisk forsvarligt at stille forslag om en ordning som den foreliggende. Med ordningen gribes der ikke ind i videre omfang, end hensynet til beskyttelsen af de omkringboende tilsiger.

Spørgsmål nr. 56:

Hvilke overvejelser har regeringen haft for at afvise forslaget om at anvende grundlovens § 78, jf. statsministerens udtalelse herom?

Svar:

Det må efter Justitsministeriets opfattelse umiddelbart give anledning til tvivl, om en eventuel opløsning af de her omhandlede rockerklubber i sig selv vil være egnet til at forhindre rockerne i at forfølge hinanden.

Det forhold, at en rockerklub skulle blive opløst, vil således ikke hindre, at de samme personer mødes i et uformelt fællesskab eller i en ny klub, hvor de udøver eller angiver at udøve aktiviteter, der ikke er omfattet af opløsningen. Opløsningen vil heller ikke kunne hindre, at de pågældende eventuelt begår kriminalitet.

Justitsministeriet overvejer dog løbende sammen med politiet og anklagemyndigheden, hvorvidt der er grundlag for at bringe grundlovens § 78 i anvendelse.

Spørgsmål nr. 80:

Kan ministeren bekræfte den fortolkning af lovforslaget, som byretspræsident Claus Larsen gav udtryk for i tv sidste torsdag, hvor byretspræsidenten på spørgsmålet om, hvad lovforslaget betyder for retssamfundet, anførte følgende:

»Det rammer jo meget bredt. Der tales ikke i lovforslaget om rockere. Når man læser teksten, som den er, rammer det her lovforslag jo mulige ofre, altså ikke folk, som er kriminelle, men mulige ofre, som man kan straffe, oven i købet med fængsel i op til to år. Det forekommer fuldstændig absurd.

Og hvis man lige et øjeblik ser bort fra rokere, så kunne man f.eks. tænke sig, at den her lov kunne også anvendes på en efterstræbt person, som ville ... som var medlem af Mosaik Troessamfund og ville opsøge Synagogen her i København. Ham ville man kunne forbyde adgang til Synagogen, fordi man derved kunne ... der ville være risiko for attentat.

Man kunne også tænke sig en person, som i sin egen bolig omgås personer af en bestemt politisk observans, som ikke er populær, som måske er efterstræbt. Der ville man også kunne forbyde den person at opholde sig i sit eget hus eller sin lejlighed. Det forekommer fuldstændig absurd.

Dertil kan man også se, at der ikke er knyttet nogen domstolsprøvelse til et sådant forbud. Skal man have indbragt det for domstolene, skal man faktisk først have overtrådt forbudet og muligt gjort sig fortjent til fængsel. Man kan ikke, hvis man efterkommer forbudet, få det prøvet ved domstolene, sådan som lovforslaget er her. . .«

Journalisten: »Vurderer du, at det her ville være i strid med menneskerettighedskonventionen?«

»Nu har jeg jo ikke haft lejlighed til at dykke meget ned i det, men man kommer da tæt på, hvis man ligesom forbyder almindelige ustraffede borgere at opholde sig bestemte steder eller i bestemte områder eller bestemte huse.«

Svar:

For så vidt angår spørgsmålet om anvendelsesområdet for den foreslåede lov, henvises til besvarelsen af spørgsmål nr. 1-3 og 9. De to eksempler, som byretspræsidenten nævner, vil således ikke være omfattet af lovforslaget.

Med hensyn til de retspolitiske synspunkter, der ligger bag den foreslåede forbudsordning, henvises til besvarelsen af spørgsmål nr. 34.

For så vidt angår spørgsmålet om strafferamme, henvises til besvarelsen af spørgsmål nr. 6.

Hvad endelig angår spørgsmålet om domstolsprøvelse, henvises til besvarelsen af spørgsmål nr. 74. Som det fremgår heraf, kan forbud indbringes for domstolene efter grundlovens § 63. Dette svarer til, hvad der gælder med hensyn til domstolsprøvelse af polititilhold efter straffelovens § 265, og til, hvad der normalt gælder med hensyn til domstolsprø-

velse af afgørelser, som er truffet af forvaltningen uden for strafferetsplejen.

Spørgsmål nr. 81:

Ministeren bedes fra Lovafdelingen indhente et notat, der redegør for politiets beføjelser efter retsplejelovens § 108.

Ud over en teoretisk gennemgang bedes der gjort rede for, hvorledes beføjelserne er anvendt i praksis – der tænkes navnlig på politiets praksis med hensyn til at foretage afspærring og afsøgning af områder, der skal anvendes til f.eks. statsbesøg. Det bedes bekræftet, at man i den slags tilfælde med hjemmel i retsplejelovens § 108 overvåger potentielle gerningsmænd og foretager afspærringer, hvorved almindelige borgeres lokalfrihed indskrænkes.

Svar:

Bestemmelsen i retsplejelovens § 108 har følgende ordlyd:

»§ 108. Politiets opgave er at opretholde sikkerhed, fred og orden, at påse overholdelsen af love og vedtægter samt at foretage det fornødne til forhindring af forbrydelser og til efterforskning og forfølgning af sådanne.

Stk. 2. Med justitsministerens samtykke kan der pålægges politiet andre opgaver.«

Bestemmelsen er omtalt en række steder i den retsvidenskabelige litteratur, jf. oversigten i Bernhard Gomard m.fl., *Kommenteret Retsplejelov* (5. udg., 1994), side 127 f. Der henvises endvidere til Ib Henricson, *Politiret* (1996), side 41 ff.

Retsplejelovens § 108 beskriver den almindelige karakter af de opgaver, som politiet skal udføre, og som typisk er nærmere normeret i andre dele af retsplejeloven eller den øvrige lovgivning. Det fremgår bl.a. af bestemmelsen, at politiets opgave er at efterforske og forfølge forbrydelser. De nærmere regler herom er fastsat i retsplejelovens fjerde bog om strafferetsplejen.

Det spørgsmål om retsplejelovens § 108, som navnlig har været rejst i den retsvidenskabelige litteratur, er, i hvilket omfang bestemmelsen kan udgøre et selvstændigt hjemmelsgrundlag for foretagelse af indgreb over for borgerne. Der findes en række udtalelser herom i den retsvidenskabelige litteratur m.v.

I Justitsministeriets notat af 5. oktober 1982 om politiets bistand til andre forvaltningsmyndigheder (optrykt i Betænkning 981/1983 om

Håndhævelse af Bygge- og Miljølovgivningen, side 218 ff.) anføres der bl.a. følgende:

»Under henvisning til bestemmelsen i retsplejelovens § 108, stk. 1, er det almindeligt antaget, at politiet er beføjet til gennem umiddelbar magtanvendelse at skride ind over for handlinger eller undladelser, som frembyder en vis grad af fare for den offentlige sikkerhed, fred og orden, eller hvor særlige retshåndhævelsesmæssige hensyn i øvrigt måtte tilsi det. Afgørelsen af, om magt bør bringes i anvendelse, må bero på en konkret vurdering af den enkelte situation. Særmyndighedens vurdering af behovet for umiddelbar politimæssig bistand bør indgå i den politimæssige vurdering, men i øvrigt må den praksis, der har dannet sig omkring bestemmelsen i straffelovens § 13, stk. 3, formentlig tillægges en ikke uvæsentlig betydning i denne forbindelse. . .

Det kan ikke antages at være en forudsætning for politiets anvendelse af magt, at der er fremsat begæring herom fra den ansvarlige særmyndighed. Afhængig af den konkrete situations alvor må politiet også uden sådan anmodning have pligt til at tage initiativ til at bringe betydeligere overtrædelser af særlovgivningen til ophør.«

I Betænkning 1147/1988 om BZ-sikring af bygninger omtales på side 42 ff. spørgsmålet om, hvorvidt politiet med hjemmel i § 108 kan skride ind i tilfælde, hvor et hus er ved at blive besat. Herom anføres bl.a. følgende (side 44 f.):

»På den baggrund må det antages, at politiet også i en situation, hvor et hus er ved at blive besat, må kunne skride ind med henvisning til retsplejelovens § 108, når betingelserne i øvrigt er opfyldt, dvs. at indgrebet ikke står i misforhold til den foreliggende situation m.v.«

Et andet område, hvor der har været rejst spørgsmål om retsplejelovens § 108 som selvstændigt hjemmelsgrundlag, vedrører midlertidige anbringelser i detentionen af f.eks. berusere. Det har i den retsvidenskabelige litteratur været gjort gældende, at hjemmelen for sådanne anbringelser er retsplejelovens bestemmelse, jf. bl.a. Hans Gammeltoft-Hansen, Strafferetspleje II (1989), side 117 f. Det samme er antaget i retspraksis, jf. bl.a. Ugeskrift for Retsvæsen 1979, side 660 V.

Sammenfatningsvis kan det således anføres, at retsplejelovens § 108 har karakter af dels en generel beskrivelse af politiets almindelige op-

gaver, dels en selvstændig hjemmel for visse mindre, konkrete indgreb.

Som anført i besvarelsen af spørgsmål nr. 13 er det imidlertid Justitsministeriets opfattelse, at politiet ikke med hjemmel i retsplejelovens § 108 kan yde befolkningen den fornødne beskyttelse mod følgerne af det igangværende rockeropgør.

For så vidt angår spørgsmålet om bl.a. afspærring og afsøgning af områder i forbindelse med statsbesøg, har Justitsministeriet indhentet en udtalelse fra Politidirektøren i København. Udtalelsen vedlægges.

Bilag til svar på spørgsmål 81

Københavns Politi
Politidirektøren

Den 7. oktober 1996

I forbindelse med folketingsspørgsmål 81 om politiets beføjelser til at foretage afspærringer og afsøgning af områder m.v., har Justitsministeriet anmodet om en udtalelse.

Jeg skal i den anledning udtale følgende: Politiet er i medfør af færdselslovens regler beføjet til at foretage afspærringer af gader m.v., såfremt færdselsmæssige hensyn begrundet dette. Dette kan medføre, at almindelige borgeres lokalfrihed begrænses.

For at forebygge attentater og opretholde ro og orden, f.eks. i forbindelse med statsbesøg og lignende, foretages der afsøgning af områder. Såfremt der er en konkret mistanke om, at en kriminel handling vil blive iværksat, kan politiet foretage ransagning m.v. med hjemmel i retsplejelovens regler.

Overvågning af potentielle gerningsmænd sker alene i et fåtal tilfælde for derved at søge at afværge forbrydelser, samt for at have de optimale muligheder for at opklare forbrydelser såfremt de alligevel begås.

p.p.v.

Henning Thiesen

Vicepolitidirektør

Spørgsmål nr. 84:

Vil ministeren redegøre for, hvilke bestemmelser i straffeloven der vil kunne komme i anvendelse ved angreb med bomber og raketter m.v., hvorved andre menneskers liv og førlighed kommer i fare, men hvor reglerne om drab eller drabsforsøg ikke kan finde anvendelse?

Svar:

Rettes der angreb mod personer med de i spørgsmålet nævnte midler, vil forholdet formentlig i almindelighed være omfattet af straffelovens § 237 om forsætligt manddrab, eventuelt jf. § 21 om forsøg. Det bemærkes i den forbindelse, at drabsforsæt ikke kun foreligger i tilfælde, hvor gerningsmanden har til hensigt at dræbe, men også i tilfælde, hvor gerningsmanden anser det for en overvejende sandsynlig følge af sin handling, at en anden vil dø.

Foreligger der ikke drabsforsæt, vil forholdet kunne være omfattet af bestemmelsen i straffelovens § 183. Efter denne bestemmelse straffes den, der med forsæt til skade på andres person eller formue forvolder sprængning m.v. med fængsel indtil 12 år.

Foretages en af de nævnte handlinger under de i § 180 angivne omstændigheder (dvs. under omstændigheder, hvor gerningsmanden indser, at andres liv derved udsættes for overhængende fare, eller det sker med forsæt til at volde omfattende ødelæggelse af fremmed ejendom m.v.), er straffen fængsel indtil på livstid, jf. straffelovens § 183, stk. 2.

Af andre bestemmelser kan nævnes § 245 og § 246 om legemsangreb og § 252 om farefremkaldelse, der har en strafferamme på op til henholdsvis 4, 8 og 4 års fængsel.

Spørgsmål nr. 86:

I forbindelse med fortolkning af lovforslaget har det flere gange været fremført, at man specielt tænker på at anvende loven i tæt bebyggede områder. Det bedes derfor oplyst, hvad »tæt bebygget« område er, og hvor langt en rockerborg f.eks. skal ligge fra en børnehave, for at loven ikke kan anvendes.

Svar:

Efter lovforslaget er det en betingelse for nedlæggelse af forbud, at der er (betydelig) risiko for angreb, der vil være til fare for personer, der bor eller befinder sig i nærheden af den pågældende ejendom.

I bemærkningerne til § 1, stk. 1, er det bl.a. anført, at det i vurderingen af, om farebetingelsen er opfyldt, må indgå, hvor tæt bebygget det pågældende område er. Det er videre anført, at »er der f.eks. tale om en afsides beliggende ejendom, vil betingelserne for at nedlægge et forbud ikke være opfyldt«.

Spørgsmålet om, hvorvidt et muligt angreb vil være til fare for udenforstående, vil således bero på en konkret vurdering i det enkelte tilfælde, hvori der bl.a. må tages hensyn til afstanden til naboejendomme. Forbud vil således – når de øvrige betingelser herfor er opfyldt – kunne nedlægges mod ophold i en rockerborg, der er beliggende i en landsby.

Er rockerborgen derimod f.eks. indrettet i en nedlagt landbrugsejendom på åben mark i stor afstand fra naboejendomme, vil betingelsen om, at et muligt angreb vil være til fare for udenforstående, ikke være opfyldt.

Der henvises i øvrigt til besvarelsen af spørgsmål nr. 57.

Spørgsmål nr. 92:

Kan man efter lovforslaget holde nysgerrige væk fra de pågældende bygninger?

Svar:

Justitsministeriet har forstået spørgsmålet således, at det ønskes oplyst, om lovforslagets § 1, stk. 1, om individuelle forbud kan anvendes i forhold til personer uden tilhørsforhold til rockermiljøet, idet et forbud efter stk. 2 også vil omfatte »nysgerrige«.

Det kan i den anledning oplyses, at forslaget § 1, stk. 1, kun kan anvendes over for personer, der er medlem af en rockergruppe, eller som har tilknytning til en sådan gruppe. Andre personer, herunder de i spørgsmålet nævnte, vil ikke kunne meddeles individuelle forbud.

At der ikke er nedlagt forbud over for disse andre personer, betyder imidlertid ikke, at de pågældende herefter frit har adgang til ejendommen. Efter straffelovens § 264 straffes bl.a. den, der uberettiget skaffer sig adgang til fremmed hus eller andet ikke frit tilgængeligt sted.

Spørgsmål nr. 93:

Kan man efter lovforslaget holde ustraffede journalister væk fra de pågældende huse?

Svar:

Såfremt der med spørgsmålet sigtes til personer, der ikke har tilknytning til rockermiljøet, henvises til besvarelsen af spørgsmål nr. 92.

Spørgsmål nr. 96:

Vil ministeren forklare, hvorfor det ikke af lovteksten fremgår, at begge rivaliserende grupper skal være kriminelle?

Svar:

Indledningsvis bemærkes, at spørgsmålet forstås således, at det angår de begrænsninger i lovens anvendelsesområde, som fremgår af lovforslagets bemærkninger om, at bestemmelserne kun vil kunne anvendes i tilfælde, hvor de pågældende grupper må antages at være involveret i indbyrdes (gensidigt) opgør, hvor der på begge sider anvendes våben, sprængstoffer m.v., der er til fare for naboer og andre, der færdes i nærheden af de pågældende ejendomme.

Begrundelsen for ikke at medtage denne begrænsning i selve lovteksten er anført i besvarelsen af spørgsmål nr. 1-3, 9 og 41.

Som det fremgår heraf, skal og vil politiet og Justitsministeriet administrere de foreslåede bestemmelser med de indskrænkninger, som følger af bemærkningerne til lovforslaget også på dette punkt.

Efter Justitsministeriets opfattelse er der ingen tvivl om, at domstolene, navnlig da der er tale om at begrænse lovens anvendelsesområde, ville anse et forbud for ulovligt, hvis det blev meddelt i strid med disse bemærkninger.

For den praktiske retsanvendelse vil det således ikke gøre nogen forskel, om de nævnte indskrænkninger i lovens anvendelsesområde fremgår af lovteksten eller af bemærkningerne.

Principielt må det anses for rigtigst, at den ovennævnte væsentlige begrænsning anføres i selve lovteksten. Når begrænsningen alene er angivet i lovforslagets bemærkninger, skyldes dette – ud over det ovenfor anførte – at loven ikke indebærer et forbud, som de pågældende uden videre skal efterkomme. Der er tale om at give politiet hjemmel til at udstede forbud. Der er derfor ikke på samme måde, som hvis der var tale om et forbud, der umiddelbart fulgte af selve loven som en pligt for borgerne, behov for at angive den nævnte begrænsning for lovens anvendelsesområde i selve lovteksten.

Det følger af det anførte, at Justitsministeriet vil kunne tilslutte sig, at de nævnte begrænsninger i lovens anvendelsesområde indsættes i selve lovteksten. Et sådant ændringsforslag er under udarbejdelse.

Spørgsmål nr. 103:

Ministeren bedes oplyse, hvor mange personer med tilknytning til rockermiljøet der i weekenden den 5.-6. oktober 1996 var straffasonere, og hvor mange af disse personer der

var under udgang eller på anden måde på fri fod den pågældende weekend.

Svar:

Direktoratet for Kriminalforsorgen er ikke i besiddelse af en egentlig oversigt over, hvor mange straffasonere der har tilknytning til rockermiljøet, men har i anledning af spørgsmålet telefonisk indhentet de ønskede oplysninger fra de tre store lukkede statsfængsler i henholdsvis Horsens, Nyborg og Vridsløselille.

Statsfængslet i Horsens har oplyst:

Der er 14 indsatte med tilknytning til rockermiljøet. Heraf havde 2 indsatte udgang i weekenden den 5.-6. oktober 1996.

Statsfængslet i Nyborg har oplyst:

Der er 15 indsatte med tilknytning til rockermiljøet. Heraf havde 4 indsatte udgang i weekenden den 5.-6. oktober 1996.

Statsfængslet i Vridsløselille har oplyst:

Der er 15 indsatte med tilknytning til rockermiljøet. Heraf har 3 haft udgang i weekenden den 5.-6. oktober 1996, medens 2 har haft udgang i nogle timer den 5. oktober 1996.

Hvad angår de åbne fængsler, har Direktoratet for Kriminalforsorgen senest den 25. juli 1996 foretaget en høring vedrørende antallet af personer med tilknytning til rockermiljøet. Der var på daværende tidspunkt 3 indsatte med egentlig rockertilknytning samt yderligere nogle få indsatte, der af fængslerne blev betegnet som sympatisører.

Spørgsmål nr. 134:

Har politi og anklagemyndighed på noget tidspunkt siden 1980 gjort forberedelser til at anlægge sag med det formål at få ulovliggjort en rockergruppe eller anden organisation, således som der er åbnet mulighed for det i grundlovens § 78?

Svar:

Om de aktuelle overvejelser om at bringe grundlovens § 78 i anvendelse henvises til besvarelsen af spørgsmål nr. 56. Der har ikke tidligere været sådanne overvejelser.

Spørgsmål nr. 135:

Hvis ovennævnte spørgsmål besvares bekræftende, ønskes oplyst, hvad den konkrete anledning har været, hvornår sådanne forberedelser har fundet sted, samt mod hvilke(n) gruppe(r) disse skridt har været forberedt.

Hvis svaret er negativt, hvad har da konkret forhindret politi og anklagemyndighed i at gøre dette?

Svar:

Begrundelsen er, at betingelserne for anvendelse af § 78 ikke har været opfyldt.

Spørgsmål nr. 136:

Ad svaret på spørgsmål 9

Ministeren bedes give en fuldstændig redegørelse for, hvordan ministeren har tænkt sig i praksis at »sikre« sig, at loven ikke (mis)bruges mod andre befolkningsgrupper end rockerne.

Svar:

Der henvises til besvarelsen af spørgsmål nr. 96 og det fremsatte ændringsforslag til et nyt § 1, stk. 3.

Spørgsmål nr. 137:

Ministeren bedes redegøre nærmere for de våben, der er beslaglagt ved ransagninger af rockerborge og i forbindelse med rockernes overtrædelse af våbenloven. Det ønskes belyst, hvor våbnene stammer fra, samt deres mængde og art.

Svar:

Rigspolitechefen har oplyst, at der i 1996 indtil nu er modtaget indberetninger fra politikredsene om 107 tilfælde, hvor der i forbindelse med visitationer, ransagninger m.v. i rocker-miljøet er beslaglagt følgende våben:

121 pistoler/revolvere,
28 hele/oversavede haglgeværer,
7 jagtrifler/US karabiner,
3 pumpguns,
23 M/73 militærgeværer,
5 maskinpistoler,
5 maskingeværer M/62,
1 svensk panserværnsrakket,
26 håndgranater,
sprængstof,
2 hjemmelavede avancerede bomber,
1 pencilstol,
1 signalpistol,
2 militære markeringsbomber,
6 bundstykker til rifler,
lyddæmpere til pistol og maskinpistol,
diverse slag- og stikvåben,

ukendt antal stykker ammunition.

Der henvises i øvrigt til besvarelsen af spørgsmål 140 (L 22 – bilag 40).

Spørgsmål nr. 138:

Udvalget anmoder om ministerens kommentar til henvendelsen fra Landsbyforeningerne i Ringsted Kommune, jf. bilag 35.

Svar:

Lovforslaget har til formål her og nu at øge beskyttelsen af udenforstående mod at blive ofre i forbindelse med angreb på de ejendomme, hvor rockerne holder til.

Dette beskyttelseshensyn vil navnlig gøre sig gældende i de tilfælde, hvor de pågældende ejendomme er beliggende i tæt bebyggede områder.

Som anført i besvarelsen af spørgsmål nr. 86 vil forbud også kunne nedlægges mod ophold i en rockerborg, der er beliggende i en landsby.

Lovforslaget vil ikke kunne bekæmpe rockerkriminaliteten. Lovforslaget kan derfor ikke stå alene. Som tidligere oplyst, bl.a. i besvarelsen af spørgsmål nr. 101, vil Justitsministeriet derfor i løbet af efteråret – og snarest muligt – fremsætte et omfattende lovforslag, som på en lang række områder vil forbedre politiets muligheder for at bekæmpe denne grove form for kriminalitet.

Spørgsmål nr. 143:

Ad høringsens referat, jf. bilag 31, side 10

Udvalget anmoder om ministerens holdning til forslaget om at indføre en 24-timers-regel for domstolsprøvelse i forbindelse med nedlæggelse af forbud.

Svar:

Forslaget om at indføre en 24-timers-regel for domstolsprøvelse – således som advokat Thorkild Høyer gav udtryk for under høringen – er begrundet i de regler, der gælder for tvangsindgreb inden for strafferetsplejen, herunder reglerne om, at en anholdt, der ikke forinden er løsladt, skal fremstilles for en dommer inden 24 timer efter anholdelsen, jf. retsplejelovens § 760, stk. 2.

Politiets adgang efter de foreslåede regler til at nedlægge forbud mod ophold i en bestemt ejendom forudsætter ikke, at den person, som forbudet nedlægges over for, har eller må antages at have begået et strafbart forhold. Der er

således ikke tale om anvendelse af tvangsindgreb inden for strafferetsplejen. Der er alene tale om, at politiet skal træffe en administrativ afgørelse, og her er retsstillingen i almindelighed den, at afgørelsen alene kan indbringes for domstolene efter grundlovens § 63.

Bl.a. på denne baggrund finder Justitsministeriet ikke, at der bør indføres regler om, at politiet inden 24 timer efter forbudets nedlæggelse skal indbringe spørgsmålet om forbudets gyldighed for domstolene.

Den person, der nedlægges et individuelt forbud over for, har i øvrigt flere midler til sin rådighed med henblik på at få prøvet, om forbudet er gyldigt.

Den pågældende kan efter reglerne om administrativ rekurs påklage afgørelsen til Justitsministeriet. Giver Justitsministeriet ikke den pågældende medhold, kan spørgsmålet om forbudets gyldighed indbringes for Folketingets Ombudsmand.

Den pågældende vil som nævnt også kunne få prøvet spørgsmålet om forbudets gyldighed af domstolene, jf. grundlovens § 63. Justitsministeriet vil i den forbindelse være indstillet på – i nogle sager, der er egnede til mere generelt at belyse lovens anvendelsesområde m.v. – at give fri proces til domstolsprøvelse, selv om den person, forbudet er udstedt over for, ikke opfylder de økonomiske betingelser for fri proces, jf. retsplejelovens § 331 om fri proces bl.a. i sager af principiel karakter eller af almindelig offentlig interesse.

Spørgsmålet om forbudets gyldighed kan endvidere prøves i forbindelse med en straffesag vedrørende overtrædelse af forbudet.

Spørgsmål nr. 145:

Ad høringens referat, jf. bilag 31, side 15 m.fl.

Der ønskes en fyldestgørende beskrivelse af fremgangsmåden ved brug af grundlovens § 78.

Svar:

Justitsministeriet kan – i forlængelse af besvarelsen af spørgsmål nr. 117. – oplyse følgende:

1. En forening kan ikke opløses administrativt, jf. herved grundlovens § 78, stk. 3, 1. pkt. En forening kan foreløbigt forbydes administrativt, men der skal straks anlægges sag til dens

opløsning, jf. grundlovens § 78, stk. 3, 2. pkt., og retsplejelovens § 807, stk. 1.

Opløsning af en forening kan således ske ved dom. Det kan ske, hvis foreningens øjemed er ulovligt, jf. herved grundlovens § 78, stk. 1, modsætningsvis.

Spørgsmålet om, hvad der skal forstås ved en forenings øjemed, har givet anledning til nogen tvivl i den statsretlige litteratur.

Om spørgsmålet anfører Henrik Zahle, Dansk Statsforfatningsret 3 (1989), side 96 f., bl.a.:

»... [F]or bedømmelsen af en forenings lovlighed er en vurdering af foreningens øjemed eller formål af afgørende betydning. At en forening foretager enkeltstående ulovlige, eventuelt strafbare, handlinger, kan give anledning til sanktioner over for ulovligheden, men kan i almindelighed ikke i sig selv begrunde en opløsning af foreningen. Ulovligheden kan være en isoleret fejl i en ellers veldreven virksomhed, som ikke er karakteriseret af noget ulovligt. Når en forening således skal bedømmes på dens øjemed eller formål, kan man ikke nøjes med at efterse formålsbestemmelsen i foreningens eventuelle vedtægter. Afgørende er en bedømmelse af den virksomhed, som foreningen reelt står for eller må forventes at ville stå for, ikke hvad der er stipuleret i vedtægterne, om end dette ikke er uden betydning. Formålet er ikke blot at betragte som et fremtidigt resultat, men omfatter også de midler, hvormed dette resultat tænkes realiseret. For bedømmelsen af en forening, der arbejder for en ny forfatning, kan det være afgørende, om forfatningen tænkes etableret ved en voldelig revolution eller ved en grundlovsmæssig forfatningsændring. Noget andet er, at vold eller andre ulovligheder, der udgår fra andre end foreningen selv, ikke kan indgå i bedømmelsen af formålets lovlighed.

En forenings øjemed eller formål omfatter foreningens normale og godkendte virksomhed, såvel den aktuelle som den forventede.

Når foreningens øjemed (formål) er fastlagt, er næste spørgsmål, om øjemedet er ulovligt. Dette kan fremgå af udtrykkelig lovbestemmelse, eller af en bekendtgørelse udstedt i medfør af lov. Da kompetencen til at opløse foreninger er henlagt til domstolene..., antages, at opløsningen kan hvile på sådanne retskilder, som domstolene gør brug af, dvs. foruden lov tillige retspraksis og forholdets natur (almindelige retsgrundsætninger)...«

Alf Ross, Dansk Statsforfatningsret II, 3. gennearbejdede udgave ved Ole Espersen (1980), side 747 f., anfører bl.a. følgende herom:

»Dette udtryk kan ikke forstås som gående blot på det yderste mål der tilstræbes gennem foreningen. At ændre forfatningen er f.eks. i sig selv et legitimt formål, men det er klart at en forening der tilsiger at nå dette mål ved anvendelse af vold ikke kan siges at have lovligt øjemed. Dette udtryk må indbefatte også de anvendte midler, det vil sige al den virksomhed der tænkes udfoldet gennem foreningen. Øjemedet omfatter altså den hele foreningsvirksomhed men på den anden side kun for så vidt virksomheden indgår som led i det der planmæssigt tilstræbes. En erhvervsdrivende forening, fx, har naturligvis ikke et ulovligt øjemed blot fordi den lejlighedsvis begår overtrædelser af næringslovgivningen. En forenings øjemed, kan vi herefter sige, omfatter al den foreningsaktivitet, der må påregnes som en normal, planmæssig bestanddel af foreningens virke når forudsætningerne for sådan aktivitet er til stede. . .

I øjemedsbegrebet indgår altså et subjektivt moment som udtryk for en plan eller hensigt og dette kan give anledning til vanskelige bevisproblemer. Det hører naturligvis til sjældenhederne at en forening i sine vedtægter åbent proklamerer at tilsigte ulovligheder. . . I de fleste tilfælde må øjemedet udledes af de nærmere omstændigheder, især den virksomhed foreningen faktisk har udfoldet. Således bestemte lov nr. 123 af 28. april 1934, der forbød sammenslutninger og korps, som har til hensigt ved ulovlig magtanvendelse at udøve en indflydelse på politiske eller offentlige anliggender, at hensigten skal anses tilkendegivet ved at sammenslutningen eller korpset ved udrustning med våben o.lign. eller ved militær lignende organisation og øveler gøres egnede til benyttelse ved magtanvendelse. Og en højesteretsdom har efter omstændighederne antaget at en forening der selv angav sit formål som »kun selskabelighed« i virkeligheden også havde til formål at være tilholdssted for mandspersoner – med homoseksuelle tilbøjeligheder.«

Hos Max Sørensen, Statsforfatningsret, 2. udgave ved Peter Germer (1979), side 387, anføres bl.a.:

»Udtrykket »lovligt øjemed« rejser visse fortolkningsproblemer. I almindelig sprogbrug

er ordet øjemed ensbetydende med formål eller hensigt. Man kunne derfor antage, at der måtte lægges vægt på, hvad der bestemmes i foreningsvedtægternes paragraf, eller hvad der i øvrigt har været stifternes subjektive hensigt. Hvis formål og hensigt har været lovlige, men foreningens virksomhed går ud over formålsbestemmelsens grænser eller den oprindelige hensigt, må virksomhedens karakter være afgørende. En enkeltstående lovovertrædelse kan dog ikke være tilstrækkelig, men virksomhedens generelle karakter må tages i betragtning. En sondring mellem mål og midler kan i nogle tilfælde være relevant, således at foreningens øjemed må anses for ulovligt alene i kraft af midlets ulovlighed, jf. forudsætningen i § 78, stk. 2. Hvis målet f.eks. er at afskaffe det parlamentariske system gennem en grundlovsændring, er foreningsformålet lovligt. Hvis samme mål søges nået gennem revolution, er det ulovligt. En tilsvarende sondring kan dog ikke anlægges i alle tilfælde, og navnlig ikke, hvor formålet ikke er at hidføre en tilstand, men at udfolde en bestemt aktivitet. Hvis formålet f.eks. er at dyrke hasardspil offentligt i strid med strfl. § 204, kan mål og midler ikke adskilles. Formålet må som helhed betragtes som ulovligt, idet det tager sigte på den ulovlige aktivitet.«

Om spørgsmålet anfører Poul Andersen, Dansk Statsforfatningsret, 1954, side 681 ff., bl.a. følgende:

»Borgernes grundlovmæssige ret til at danne foreninger er i følge grundlovens § 78, stk. 1, betinget af, at foreningens øjemed er lovligt. Man kan ikke af denne udtryksmåde slutte, at de midler, hvorved en forening vil opnå sit foreningsøjemed er uden betydning. Borgernes grundlovmæssige ret til at danne foreninger gælder ligeså lidt, når der er tale om ulovlige midler, . . . som når selve øjemedet er ulovligt. En sondring mellem øjemed og midler er i øvrigt meget vanskelig at gennemføre. Det bliver da principielt hele den ved foreningens dannelse tilsigtede foreningsvirksomhed, der må være lovlig. Øjemedet kan dog ikke i grundlovens forstand anses for ulovligt ved enhver nok så ubetydelig ulovlighed i den måde, hvorpå foreningsvirksomheden tænkes udført. Ved bedømmelsen af øjemedet må i første række ses hen til foreningsaftalens (vedtægternes) indhold; men også andre forhold kan indicere en ulovlig virksomhed.«

Den omstændighed, at en forening en enkelt

eller få gange mere tilfældigt overtræder lovgivningen eller opfordrer til overtrædelse heraf, kan på baggrund af det anførte næppe medføre, at foreningens øjemed kan anses for at være ulovligt efter § 78, stk. 1, og at foreningen derfor kan opløses ved dom.

Hvis foreningen derimod som et almindeligt led i dens virksomhed overtræder lovgivningen eller opfordrer hertil, kan der være grund til at overveje spørgsmålet om opløsning af foreningen under henvisning til dens øjemed.

2. Grundlovens § 78, stk. 2, har følgende ordlyd:

»...»

Stk. 2. Foreninger, der virker ved eller søger at nå deres mål ved vold, anstiftelse af vold eller lignende strafbar påvirkning af anderledes tænkende, bliver at opløse ved dom.«

Bemærkningerne til grundlovens § 78, stk. 2, jf. Rigsdagstidende 1952-53, Tillæg A II, sp. 3565, indeholder ikke nærmere oplysninger om bestemmelsens rækkevidde. Heller ikke forfatningskommissionens betænkning af 1953 (side 41) indeholder nærmere oplysninger herom.

I det forslag til grundlov, som blev fremsat for Folketinget den 5. oktober 1938 (Rigsdagstidende 1938-39, Tillæg A, sp. 2335 f.), var der i § 82, bl.a. fastsat følgende:

»§ 82

Borgerne har Ret til uden forudgaaende Tilladelse at danne Foreninger i ethvert lovligt Øjemed.

Foreninger, der virker for en Omstyrtning af denne Grundlov eller for at berøve Borgerne personligt ved §§ 71, 74-75 og 81-83 tilsikrede Rettigheder, eller som virker ved eller søger at nå deres Maal ved Vold, Anstiftelse af Vold eller lignende strafbar Paavirkning af anderledes tænkende, kan af Regeringen kræves opløst ved Dom.

Sager om Opløsning af politiske Foreninger bliver at anlægge ved Rigsretten.«

Bestemmelsen svarede til § 85 i et forslag til en ny grundlov, der var udarbejdet af et flertal i forfatningskommissionen af 1937. I bemærkningerne til dette forslag var der bl.a. anført følgende (Rigsdagstidende 1938-39, Tillæg A, sp. 2465 f.):

»Medens 1ste Stykke gentager den gældende Regel om Borgernes Adgang til uden forudgaaende Tilladelse at danne Foreninger i ethvert lovligt Øjemed, tilsiger 2det Stykke at fastslaa, at der kan være Foreninger af en saadan Karakter, at det er rimeligt i selve Forfatningen at foreskrive, at de af Regeringen skal kunne kræves opløst ved Dom. Dette gælder dels, hvor Foreningen virker for en Omstyrtning af selve Forfatningen, altsaa en Ændring af denne ved voldelige eller lignende retsstridige Midler, eller søger at naa sit Maal ved strafbar Paavirkning af Medborgerne, men ogsaa, hvor den – omend ad sædvanlig forfatningsmæssig Vej – vil virke for at berøve Borgerne eller Grupper af disse nogle af de Rettigheder, der – som Trosfrihed, Trykkefrihed, Forenings- og Forsamlingsfrihed – maa betragtes som umistelige i ethvert demokratisk Samfund.

Ved udformningen af disse Regler har man særligt haft for Øje, at ogsaa de Foreninger, der mere i det skjulte søger at virke gennem Ophidselse til og Anstiftelse af en voldelig Adfærd mod andre, bør kunne rammes. Om man i andre Tilfælde skrider til Sagsanlæg til Opløsning af en Forening, vil derimod i højere Grad bero paa et Skøn, men den nyindføjede Regel afgiver naturligvis ikke Grundlag for en Mod-sætningsslutning om, at alle andre Foreninger end de der nævnte ubetinget skulde være lovlige ... I øvrigt gentages blot de gældende Regler med Tilføjelse af Bestemmelsen om Henlæggelse af visse Sager til Rigsretten.«

Under behandlingen i Rigsdagen blev bestemmelsen i forslaget § 82, stk. 2, ændret, således at bestemmelsen fik følgende indhold:

»Foreninger, der virker ved eller søger at nå deres Maal ved Vold, Anstiftelse til Vold eller lignende strafbar Paavirkning af anderledes tænkende eller virker for at berøve Borgerne eller Grupper af disse nogen af de Borgerne personligt ved §§ 71, 74, 75, 81, 82 og 83 tilsikrede Rettigheder, bliver at opløse ved Dom.«

I bemærkningerne til ændringsforslaget (Rigsdagstidende 1938-39, Tillæg B, sp. 286) var der anført følgende:

»Ved den foreslaaede nye Affattelse af Paragraffens 2det Stykke imødekommer man den Kritik, som er fremsat mod Bestemmelsen, som denne fremtræder i Forslaget. Som det af Kommissionens Motiver fremgaar, er der ved Ordene »Omstyrtning af denne Grundlov«

Bilag til bet. o. lovf. vedr. ophold i bestemte ejendomme

kun tænkt paa en »Ændring af denne ved voldelige eller lignende retsstridige Midler«. Udtrykket »Omstyrning af denne Grundlov« maa da, naar henset til Regelens øvrige Indhold, anses for overflødig og udelades for ikke at give Anledning til Misforstaaelse.«

Bestemmelsen i grundlovens § 78, stk. 2, er behandlet flere steder i den statsretlige litteratur.

Peter Germer, Statsforfatningsret, 2. udgave (1995), side 281, anfører bl.a. følgende om bestemmelsen:

»... Denne bestemmelse må forstås således, at den grundlovssikrede foreningsfrihed ikke omfatter foreninger, der som et regelmæssigt led i foreningsvirksomheden anvender vold eller lignende ulovlige midler, som f.eks. afpresning eller bestikkelse. Abstrakt forherligelse af revolutionære handlinger i en foreningsprogram bringer ikke foreningen ind under grundlovens § 78, stk. 2. Samfundskritiske foreninger betjener sig ofte af en revolutionær terminologi. Den skarpeste kritik af det bestående samfund vil typisk blive fremført i militante vendinger, og indgreb på grundlag af den revolutionære terminologi kan derfor være ensbetydende med indgreb over for alternative politiske opfattelser...«

Om bestemmelsen anfører Henrik Zahle, a.st., side 94 f., bl.a.:

»... Sådanne foreninger ville også uden denne regel være ulovlige, og betydningen af den udtrykkelige bestemmelse i grl. § 78, stk. 2, er derfor, at det påhviler regeringen (anklagemyndigheden) at rejse en sag til opløsning af en sådan forening – anklagemyndigheden er ikke beføjet til efter en konkret bedømmelse af behovet for en sag om straf og opløsning at undlade at rejse sag mod en forening omfattet af reglen.«

Hos Alf Ross, a.st., side 743 f., hedder det bl.a.:

»Grdl. § 78 (2) indeholder en regel der gør det til pligt for anklagemyndigheden at rejse sag til opløsning mod visse foreninger der altså direkte af grundloven er erklæret ulovlige. Det drejer sig om foreninger der virker ved eller søger at nå deres mål ved vold, anstiftelse af vold eller lignende strafbar påvirkning af anderledes tænkende. Bestemmelsen er ikke af større interesse fordi sådanne foreninger også uden grundlovsbestemmelsen vil være ulovlige, således at det normalt ville være anklagemyndighedens pligt at rejse sag til opløsning og even-

tuelt straf, jf. rpl. § 723 (2). Betydningen af grdl. § 72 ligger deri at den udelukker enhver adgang i henhold til rpl. § 723 (2) til at undlade at rejse sag.«

Max Sørensen, a.st., side 390 f., anfører bl.a. følgende:

»I en enkelt gruppe af tilfælde er det gjort til pligt for vedkommende myndighed, det vil i sidste instans sige justitsministeren, at rejse sag, nemlig over for foreninger, der virker ved eller søger at nå deres mål ved vold, anstiftelse af vold eller lignende strafbar påvirkning af anderledes tænkende... Der bruges det udtryk, at sådanne foreninger »bliver at opløse ved dom«... Dette udtryk betyder ikke andet end at der er pligt til at rejse sag som allerede nævnt. Det kan ikke forstås således, at domstolene selv skal tage et initiativ, og ejheller således at domstolene skulle være begrænset i deres frie bedømmelse af, om de nævnte betingelser er opfyldt. Anklagemyndighedens og regeringens påstand om, at en forening søger at nå sit mål ved vold m.m. er altså ikke uden videre bindende for domstolene...«

Poul Andersen, a.st., side 686, anfører bl.a. følgende:

»... Det er første Led i den i 1939 vedtagne Bestemmelse, som herved er blevet ophøjet til Grundlovsbestemmelse, medens man ikke har optaget Bestemmelsen om Foreninger, der virker for at berøve Borgerne visse Frihedsrettigheder. Naar det som ovenfor S. 681 antages, at Foreninger, der virker ved ulovlige Midler, falder udenfor den i § 78, 1. Stk. hjemlede foreningsfrihed, gør det i 2. Stk. nævnte Foreninger det selvfølgelig ogsaa; thi der er her tale om kvalificeret Ulovlighed. Men Bestemmelsen indeholder et grundlovmæssigt Paabud om Opløsning af de omhandlede Foreninger, som ikke ved Lov vil kunne gøres lovlige.

Grundlovens Paabud om Opløsning er formentlig uden større praktisk Betydning. Da Domstolene ikke kan skride ind af egen Drift, bliver det Regeringen, der kommer til at træffe Afgørelse af, om der skal rejses Sag mod Foreningen... og de for Afgørelsen opstillede Kriterier er saa vage, at der ikke bliver synderlig Forskel paa Regeringens Stilling her og i H.t. § 78, 3. Stk. Man tænke blot paa en Situation, hvor en Regering maatte overveje at rejse Sag mod det kommunistiske Parti, der jo vedkender sig i en given Situation at ville skride til Anvendelse af Vold...«

Som det bl.a. fremgår af det anførte, pålægger bestemmelsen i grundlovens § 78, stk. 2, anklagemyndigheden en pligt til at rejse sag ved domstolene til opløsning af de foreninger, der er omfattet af bestemmelsen. Bestemmelsen indebærer endvidere, at de foreninger, som er omfattet af bestemmelsen, ikke ved lov kan gøres lovlige.

På baggrund af forslaget om affattelsen af § 82, stk. 2, fra 1938-39, kan det ikke antages, at bestemmelsen i grundlovens § 78, stk. 2, alene tager sigte på voldsudøvelse af samfundsomvæltende karakter. Også foreninger, der har til formål at udøve eller faktisk som et led i foreningens aktiviteter udøver vold eller opfordrer til vold, skal opløses efter grundlovens § 78, stk. 2. Den omstændighed, at foreningen ved enkeltstående lejligheder har opfordret til vold, eller at foreningens medlemmer i forbindelse med foreningsmøder eller -aktivitet har udøvet vold, kan dog næppe antages at medføre, at foreningen skal opløses ved dom.

Fastlæggelsen af den nærmere rækkevidde af bestemmelsen i grundlovens § 78, stk. 2, kan i øvrigt ikke antages at have den store praktiske betydning. Dette skyldes, at enhver forening, hvis øjemed er ulovligt, kan opløses ved dom. De foreninger, der er omfattet af § 78, stk. 2, ville – også uden den udtrykkelige bestemmelse i grundlovens § 78, stk. 2 – være ulovlige, således at anklagemyndigheden som udgangspunkt ville have pligt til at rejse sag til opløsning af foreningerne.

3. En forening kan ikke blot opløses ved dom, men også ved lov, jf. Alf Ross, a.st., side 740.

Det er den overvejende opfattelse i den forfatningsretlige litteratur, at lovgivningsmagten herved er frit stillet, og at en forening derfor kan opløses, selv om dens øjemed i øvrigt måt-

te anses for lovligt, jf. Poul Andersen, a.st., side 685, Max Sørensen, a.st., side 387, og Alf Ross, a.st., side 746.

Politiske og religiøse foreninger nyder dog i kraft af andre bestemmelser i grundloven en vis beskyttelse, jf. grundlovens § 31, stk. 2, og § 67.

4. Hvis en forening opløses, ophører den særlige retsorden, som foreningen udgør, med at eksistere, og medlemmernes rettigheder og pligter efter foreningens regler ophører med at gælde, jf. Max Sørensen, a.st., side 391. Opløsningens retsvirkninger fastsættes i øvrigt ved lov, jf. grundlovens § 78, stk. 5. Der er ikke vedtaget nogen lov, der generelt fastlægger retsvirkningerne af, at en forening er opløst ved dom.

Efter straffelovens § 132 a straffes den, som deltager i fortsættelsen af en forenings virksomhed, efter at den foreløbig er forbudt af regeringen eller opløst ved dom. Det samme gælder den, som efter forbud eller opløsning indtræder som medlem i en sådan forening.

Efter straffelovens § 75, stk. 5, kan der ske konfiskation af foreningens formue, arkiv, protokoller og lignende, når en forening opløses ved dom.

Sker opløsningen ved lov, kan der tages stilling til de pågældende spørgsmål i selve loven.

5. Det er – som anført i besvarelsen af spørgsmål nr. 117 – kun sket i ganske få tilfælde, at en forening er opløst ved dom.

Lovgivningsmagtens adgang til at opløse en forening er, så vidt ses, kun blevet benyttet i et enkelt tilfælde, jf. lov nr. 349 af 22. august 1941 om forbud mod kommunistiske foreninger og mod kommunistisk virksomhed.

**Besvarelse af spørgsmål nr. 489 fra Folketingets Retsudvalg (Alm. del – bilag 1217).
Folketingsåret 1994-95**

Spørgsmål:

Hvad er årsagen til, at der i handlingsplanen om organiseret kriminalitet og rockerkriminalitet fra marts 1995 (alm. del – bilag 728) kun er statistik over rockerkriminaliteten frem til 1990? Vil ministeren fremskaffe og tilsende udvalget tal for rockerkriminaliteten for perioden efter 1990?

Svar:

De i spørgsmålet nævnte oplysninger om rockerkriminaliteten findes i handlingsplanens bilag 3, der er udarbejdet af rigspolitichefembedet. Justitsministeriet har derfor til brug for besvarelsen indhentet en udtalelse fra Rigspolitichefen.

Rigspolitichefen har oplyst, at oversigten i handlingsplanens bilag 3, s. 6, ikke har karakter af en egentlig statistik over rockerkriminaliteten, men tjener til illustration af omfanget og karakteren af især den personfarlige kriminali-

tet, som er begået af medlemmer af Hells Angels. Rigspolitichefen har samtidig oplyst, at oversigten – i modsætning til det, der er anført i bilaget – alene omfatter kriminalitet, der kan henføres til personer, der var medlemmer af Hells Angels i 1986.

Når oversigten kun omfatter perioden frem til 1990, skyldes dette ifølge Rigspolitichefen navnlig, at oversigten bygger på en tidligere foretaget undersøgelse.

Der vedlægges en af Rigspolitichefen udarbejdet oversigt over domme for overtrædelser af straffeloven, våbenloven og lov om euforiserende stoffer, som de 54 personer, der i januar 1995 var fuldgældige medlemmer, af Hells Angels, står registreret med i Det Centrale Kriminalregister.

Oversigten omfatter kun endelige domme, idet domme under anke ikke er medtaget. Verserende sager er således ikke medtaget. Oversigten omfatter heller ikke udenretlige bødevtagelser.

Rigspolitichefen

Domme vedr. 54 personer, som i januar 1995 var fuldgældige medlemmer af Hells Angels Danmark

Domme afsagt i perioden op til 31/12-89:

Manddrab, samt medvirken (§ 237 + evt. § 23)	13
Forsøg på manddrab (§ 237 jf. § 21)	10
Legemsbeskadigelse m/døden til følge (gl. § 245, stk. 2)	3
Legemsbeskadigelse m/grov skade til følge (gl. § 245, stk. 2)	3
Legemsbeskadigelse (gl. § 245, stk. 1)	5
Kvalificeret vold med grov skade (§ 246)	1
Vold med skade på legeme (gl. § 244, 3)	11
Vold med skade på legeme (§ 245, stk. 2)	1
Kvalificeret vold (§ 245, stk. 1)	2
Vold af særlig farlig karakter (gl. § 244, 2)	9
Vold mod sagesløs (gl. § 244, stk. 4)	69
Vold (§ 244)	3
Legemskrænkelse (gl. § 244, stk. 1)	3
Voldtægt (§ 216)	2
Forbrydelser mod kønssædeligheden (§§ 217-236)	3
Andre forbrydelser mod liv og legeme (§§ 249-255)	6
Brandstiftelse (§§ 180-182)	1
Salg og smugling af narkotika (§ 191)	6
Røveri (§ 288)	14
Afpresning, åger m.v. (§§ 281-284)	23
Ulovlig tvang (§ 260)	14
Vold og lignende mod nogen i off. tjeneste	5
Hjælp til undvigelse	1
Grov forstyrrelse af offentlig ro og orden	8
Falsk forklaring og falsk anklage	8
Forbrydelser vedr. bevismidler (§§ 171-179)	8
Freds- og æreskrænkelser (§§ 263-274)	10
- trussel på livet (§ 266)	6
Indbrud i kontorer m.v.	81
Indbrud i beboelse	14
Indbrud i fritidshuse	4
Tyveri af køretøjer	5
Tyveri fra køretøjer	50
Tyveri af/i/fra køretøjer	12
Ulovlig omgang med hittegods (§ 277)	2
Underslæb, bedrageri og mandatsvig (§§ 278-280)	3
Hærværk (§§ 291-292)	23
Brugstyveri (§ 293)	98
Våbenloven	95
Lov om euforiserende stoffer	25

Det skal bemærkes, at straffelovens voldsbestemmelser er ændret pr. 1. juli 1989.

Domme afsagt i tiden fra 01/01-90 til 01/09-95

Forsøg på manddrab (§ 237 jf. § 21)	1
Kvalificeret vold m. grov skade (§ 246)	1

Kvalificeret vold (§ 245, stk. 1)	11
Vold (§ 244)	20
Andre forbrydelser mod liv og legeme (§§ 249-255)	2
Kvalificeret frihedsberøvelse (§ 261, stk. 2)	4
Frihedsberøvelse (§ 261, stk. 1)	2
Ulovlig tvang (§ 260)	3
Salg og smugling af narkotika (§ 191)	18
Afpresning, åger m.v. (§§ 281-284)	11
Vold og lignende mod nogen i off. tjeneste	16
Fornærmelig tiltale (§ 121)	4
Hjælp til undvigelse	3
Falsk forklaring og falsk anklage	2
Forbrydelser vedr. bevismidler (§§ 171-179)	4
Freds- og æreskrænkelser (§§ 263-274)	1
– trussel på livet (§ 266)	3
Indbrud i kontorer m.v.	1
Indbrud i fritidshuse	1
Tyveri fra fritidshuse	2
Underslæb, bedrageri og mandatsvig (§§ 278-280)	3
Hærværk (§§ 291-292)	3
Brugstyveri (§ 293)	6
Våbenloven	36
Lov om euforiserende stoffer	11